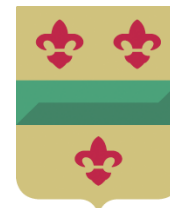


Heroverwegingen Hillegom

**Dialogsessie over proces en keuzes om te komen
tot een sluitende begroting 2026 – 2029**

8 mei 2025



**Gemeente
Hillegom**

Programma

1. Presentatie rapport Berenschot door Paul Beemsterboer (30 min)
2. Pauze (10 min)
3. Proces en werkwijze college (30 min)
4. Pauze (10 min)
5. Financieel inzicht en overzicht (30 min)



1 Presentatie rapport Berenschot

Door Paul Beemsterboer



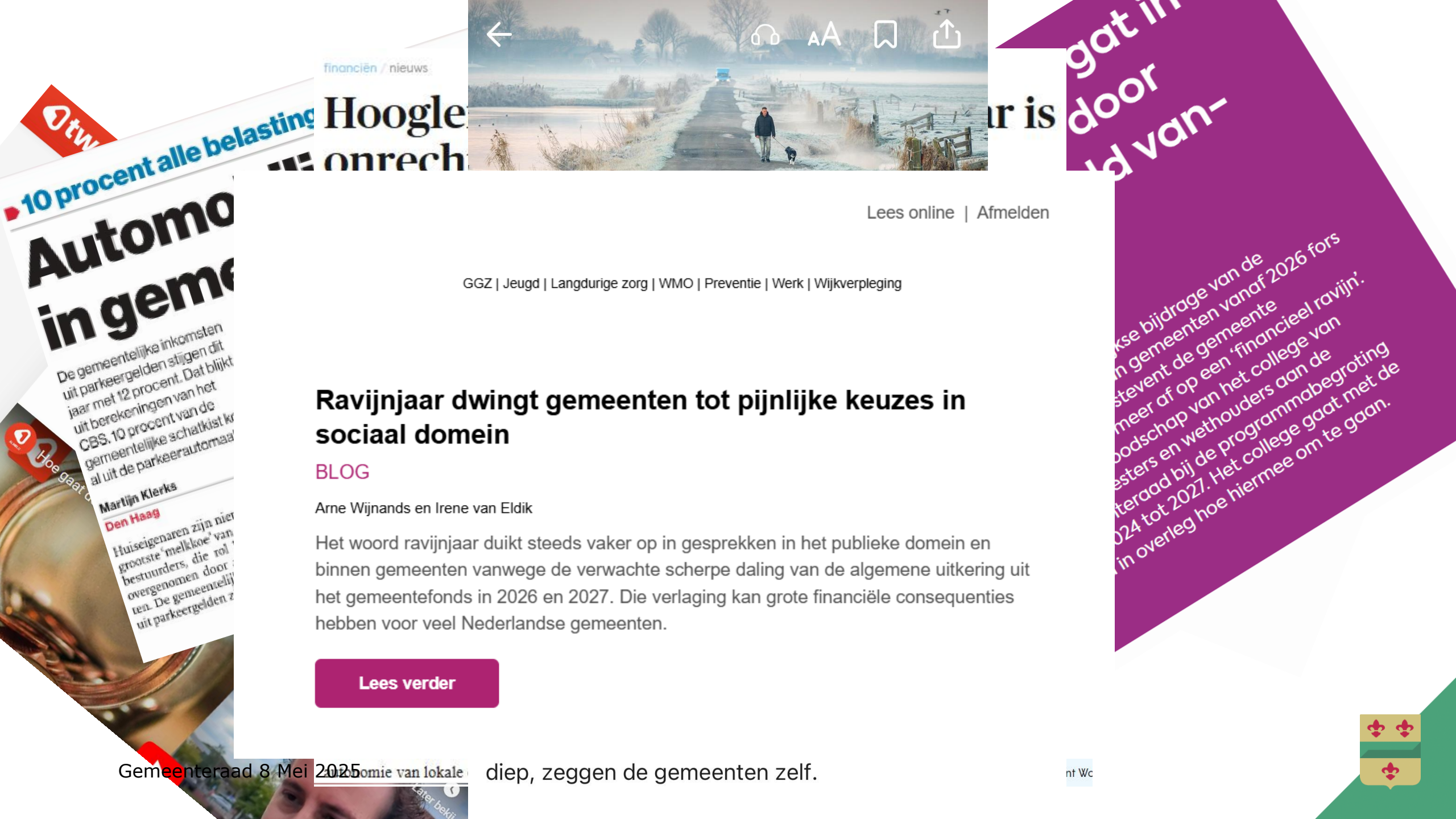


Heroverwegingen Gemeente Hillegom

PRESENTATIE AAN DE GEMEENTERAAD

PAUL BEEMSTERBOER
8 MEI 2025





10 procent alle belasting

Automoma in geme

De gemeentelijke inkomsten uit parkeergelden stijgen dit jaar met 12 procent. Dat blijkt uit berekeningen van het CBS. 10 procent van de gemeentelijke schatkist komt al uit de parkeerautomaat

Martijn Klerks
Den Haag

Huiseligenaren zijn niet de grootste melkkoe van bestuurders, die rol overgenomen door ten. De gemeentelijke uit parkeergelden z

financiën / nieuws
Hoogle
onrech

GGZ | Jeugd | Langdurige zorg | WMO | Preventie | Werk | Wijkverpleging

Ravijnjaar dwingt gemeenten tot pijnlijke keuzes in sociaal domein

BLOG

Arne Wijnands en Irene van Eldik

Het woord ravijnjaar duikt steeds vaker op in gesprekken in het publieke domein en binnen gemeenten vanwege de verwachte scherpe daling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds in 2026 en 2027. Die verlaging kan grote financiële consequenties hebben voor veel Nederlandse gemeenten.

Lees verder

ur is

gat in
door
d van-

ke bijdrage van de
n gemeenten vanaf 2026 fors
stevent de gemeente
meer af op een 'financieel ravijn'.
bodschap van het college van
esters en wethouders aan de
terraad bij de programmabegroting
2024 tot 2027. Het college gaat met de
in overleg hoe hiermee om te gaan.

Gemeenteraad 8 Mei 2025
Economie van lokale

diep, zeggen de gemeenten zelf.

nt Wc



- AANPAK HEROVERWEGINGEN

Vraagstelling

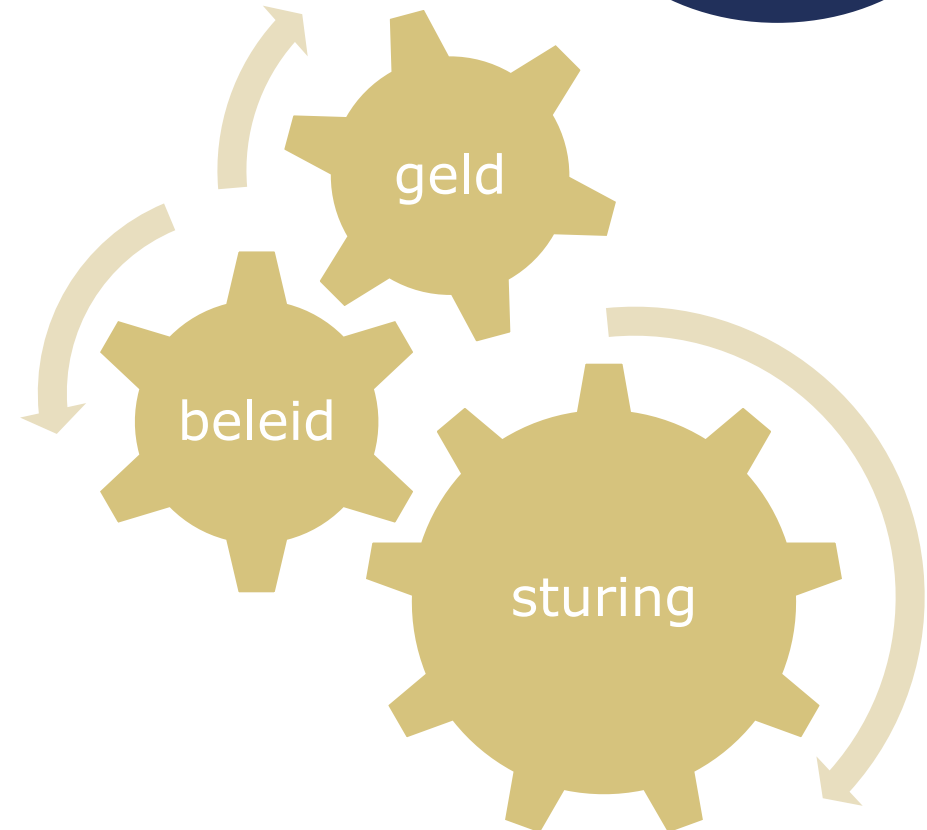
- Duurzaam en gezond evenwicht op de lange termijn

Proces-
ontwerp

Opgave incl. toekomstige
ontwikkelingen

Analyse beïnvloedbaarheid en
keuzeruimte

Keuzes in ambities en taken



- INZICHT IN GELD

Fase 1: Opgave

- Omvang van de opgave
- **Huidige begroting ('25-'28)** is uitgangspunt, aangevuld met:
 - September/decembercirculaire 2024
 - Inschattingen investeringen en ontwikkelingen uitgaven
 - Scenario's herverdeling gemeentefonds
 - Scenario's ontwikkeling inkomsten vanuit Rijksoverheid 'ravijn'
 - Parameters bepalen m.b.t. loon-, prijs-, en rente indexen (en vastzetten)
- **Ambities raad en college**
 - Voortvloeiend uit coalitieakkoord
 - Structurele consequenties raadsbesluiten





**Aanpak
Beïnvloedbaarheid
Begroting**



Grip op de begroting

- Beleidsvrijheid
- Bij de mate van **beleidsvrijheid** gaat het om de mate waarin voorzieningen die een gemeente aanbiedt mogen verschillen, in aard of omvang, van die van andere gemeenten. Ofwel in hoeverre uitkomsten van beleid mogen verschillen tussen gemeenten.
-

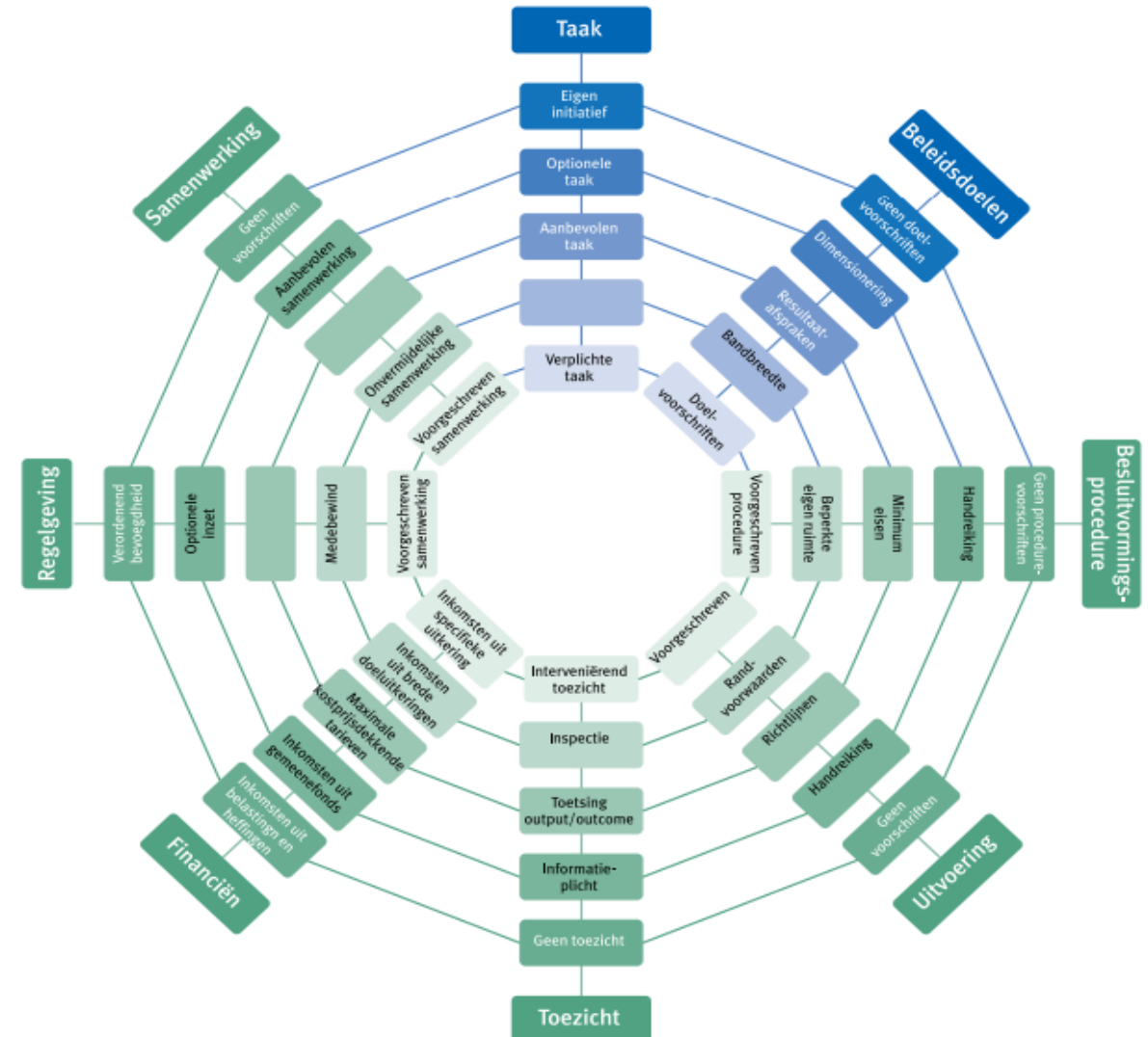


Dimensies beleidsvrijheid

Dimensies die beleidsvrijheid beïnvloeden:

- Taak
 - Beleidsdoelen
 - Besluitvormingsprocedure
 - Uitvoering
 - Toezicht
 - Financiën
 - Regelgeving
 - Samenwerking
-
- ROB: 'Taak' en 'Beleidsdoelen' vormen het vertrekpunt en zwaartepunt voor het bepalen van beleidsvrijheid.
 - Analyse ROB resulteert in een score per IV3-taakveld tussen 1-10.

Meetinstrument beleidsvrijheid: dimensies en gradaties





Duiding opbrengst inventarisatie



Algemene duiding

- Heroverwegingen 2026-2028
- Op de totale begroting van € 53,6 miljoen (ex. personeel en overhead) is ca. € 8,4 miljoen aan keuzeopties te vinden.
- Van deze besparing is € 3,3 mio (40%) kostenbesparend, € 3,6 mio opbrengstenverhogend (43%) en € 1,4 mio (17%) hangt samen met GR'en.
- De organisatie HLT Samen kan voor Hillegom € 1,55 mio besparen volgens uit keuzes in de programmabudgetten. Als gevolg daarvan kan aanvullend € 0,43 miljoen op de overhead bespaard worden.
- De maatschappelijke impact zal goed merkbaar zijn. Er is beperkt laaghangend fruit te oogsten (7% van de totale opbrengst).





Toelichting opbrengst inventarisatie maatregelen



Opbrengst inventarisatie

Totale opbrengst	2026	2027	2028
1. Samenleven	2.642.385	3.991.979	3.994.729
1. Vitaliteit	776.000	1.311.260	1.311.260
2. Talentontwikkeling	51.750	398.499	401.249
3. Zorg voor elkaar	95.735	118.068	118.068
4. Werk en inkomen	663.400	726.271	726.271
5. Opvoeden en opgroeien	419.000	673.000	673.000
6. Thuiswonen	53.712	121.032	121.032
7. Hulp bij meedoen	582.788	643.849	643.849
2. Leefomgeving	1.639.623	1.653.895	1.268.295
Gebiedsontwikkeling	178.289	178.289	178.289
Openbare orde en veiligheid	43.682	43.682	43.682
Openbare ruimte en duurzaamheid	442.632	445.904	449.304
Verkeer en vervoer	961.574	972.574	583.574
Wonen	13.446	13.446	13.446
3. Bedrijvigheid	445.441	445.441	445.441
Lokale economie	195.746	195.746	195.746
Regionale economie	249.695	249.695	249.695
4. Bestuur en ondersteuning	56.281	56.281	56.281
Bestuur en Regionale samenwerking	53.781	53.781	53.781
Dienstverlening	2.500	2.500	2.500
Algemene middelen	3.594.216	3.594.216	3.594.216
Algemene middelen	3.594.216	3.594.216	3.594.216
Eindtotaal	8.377.946	9.741.812	9.358.962

- Totaaloverzicht (ex personeel)

In totaal is € 8,4 tot € 9,8 miljoen aan opties beschikbaar op programmabudgetten. Dit is 16% tot 18% van de totale begroting op programmabudgetten. Verspreid over 217 maatregelen.

Bezuiniging op personeel en overhead beweegt hierop mee (tot een maximum van het natuurlijk verloop). We hebben eerst gekeken naar de keuzes, personele impact is afhankelijk van de keuzes (ook van de andere 2 gemeenten).

Daarmee is een ruim keuzepalet voorhanden waarmee de begrotingsopgave kan worden ingevuld.

Dit hangt natuurlijk wel samen met:

- De impact per programma
- Het type maatregel (inkomsten, uitgaven óf GR'en)
- De maatschappelijke impact van de opties



Opbrengst inventarisatie

- Totaaloverzicht (incl. personeel)

Totaalbeeld	2026			Incl. Personeel	
	Begroting	Maatregelen	%	Personeel	Totaal
1. Samenleven	33.429.352	2.642.385	8%	76.343	2.718.728
1. Vitaliteit	3.570.624	776.000	22%	12.136	788.136
2. Talentontwikkeling	2.611.693	51.750	2%	2.143	53.893
3. Zorg voor elkaar	1.275.565	95.735	8%	10.297	106.032
4. Werk en inkomen	9.003.410	663.400	7%	3.928	667.328
5. Opvoeden en opgroeien	9.278.723	419.000	5%	9.509	428.509
6. Thuiswonen	515.445	53.712	10%	3.898	57.610
7. Hulp bij meedoen	7.173.892	582.788	8%	34.432	617.220
2. Leefomgeving	17.632.285	1.639.623	9%	571.260	2.210.883
Gebiedsontwikkeling	196.551	178.289	91%	454.320	632.609
Openbare orde en veiligheid	1.825.451	43.682	2%	26.281	69.963
Openbare ruimte en duurzaamheid	10.486.354	442.632	4%	28.577	471.209
Verkeer en vervoer	4.423.824	961.574	22%	62.081	1.023.655
Wonen	700.105	13.446		0	13.446
3. Bedrijvigheid	555.526	445.441	80%	189.549	634.990
Lokale economie	226.986	195.746	86%	83.296	279.042
Regionale economie	328.540	249.695	76%	106.253	355.948
4. Bestuur en ondersteuning	1.252.077	56.281	4%	87.178	143.459
Bestuur en Regionale samenwerking	849.458	53.781	6%	82.730	136.511
Dienstverlening	402.619	2.500	1%	4.448	6.948
Algemene middelen	746.563	3.594.216		3.097.275	6.691.491
Algemene middelen	746.563	3.594.216		-2.468.606	1.125.610
Eindtotaal	53.615.803	8.377.946	16%	1.553.000	9.930.946

In totaal is € 9,9 miljoen aan opties beschikbaar op programmabudgetten in 2026.

De bezuiniging op de materiële budgetten bedraagt 16% van de totale begroting op de programma's.

Bezuiniging op personeel en overhead beweegt hierop mee tot een maximum van het natuurlijk verloop ter waarde van € 1,55 miljoen.



Type maatregelen

Maatregelen 2026	Kostenbesparend	Inkomensverhogend	GR	Totaal
1. Samenleven	1.276.385	0	1.366.000	2.642.385
1. Vitaliteit	672.000	0	104.000	776.000
2. Talentontwikkeling	51.750	0	0	51.750
3. Zorg voor elkaar	95.735	0	0	95.735
4. Werk en inkomen	145.400	0	518.000	663.400
5. Opvoeden en opgroeien	60.000	0	359.000	419.000
6. Thuiswonen	41.712	0	12.000	53.712
7. Hulp bij meedoen	209.788	0	373.000	582.788
2. Leefomgeving	1.454.572	120.000	65.051	1.639.623
Gebiedsontwikkeling	178.018	0	271	178.289
Openbare orde en veiligheid	41.497	0	2.185	43.682
Openbare ruimte en duurzaamheid	373.639	10.000	58.993	442.632
Verkeer en vervoer	848.931	110.000	2.643	961.574
Wonen	12.487	0	959	13.446
3. Bedrijvigheid	376.475	68.133	833	445.441
Lokale economie	149.746	46.000	0	195.746
Regionale economie	226.729	22.133	833	249.695
4. Bestuur en ondersteuning	56.281	0	0	56.281
Bestuur en Regionale samenwerking	53.781	0	0	53.781
Dienstverlening	2.500	0	0	2.500
Algemene middelen	154.293	3.434.923	5.000	3.594.216
Algemene middelen	154.293	3.434.923	5.000	3.594.216
Eindtotaal	3.318.006	3.623.056	1.436.884	8.377.946
	40%	43%	17%	

- Type maatregel

Voor de GR'en is het advies van de FKGR van 6% doorgerekend. Voor 2026 leidt dit inzicht ertoe dat het niet doorvoeren van deze bezuinigingen de druk intern en bij inkomensverhogende maatregelen (belastingen) komt te liggen.



Impact van de maatregelen

- Programmabudgetten

Impact	2026	%
A. Laaghangend fruit	709.450	8%
B. Bestuurlijke keuze	5.270.207	63%
C. Fundamentele keuze	965.861	12%
GR	1.432.428	17%
Totaal	8.377.946	100%

In totaal is € 8,4 miljoen aan opties beschikbaar op programmabudgetten. Hiervan is 8% laaghangend fruit a € 0,71 miljoen.

Dit geeft aan dat er hoe dan ook een stevige impact zal zijn van de bezuinigingsmaatregelen.

Het college is met deze ambtelijke opbrengst verder gaan werken en heeft nadere nuance aangebracht.



Belastingen

- Referenties en vergelijkingen Onroerende Zaakbelasting

Toegang art 12 ('redelijk peil')

Relatieve bovengrens

Berekende belastingcapaciteit
Gemeentefonds (rekentarief)

Relatieve ondergrens

€ 3,0 miljoen

€ 0,7 miljoen



Belastingmaatregelen

- Onroerende Zaakbelasting

Het rekentarief dat wordt toegepast in de verdeling van het gemeentefonds kan worden gezien als de ondergrens van het op te leggen OZB-tarief. Verschillen in OZB-capaciteit tussen gemeenten worden namelijk in de verdeling van het gemeentefonds verevend via vaste rekentarieven. Op basis van deze rekentarieven worden de te verwachten OZB inkomsten vastgesteld, waarop de verdere verdeling van het gemeentefonds wordt aangepast. **Momenteel ligt het OZB-tarief dat wordt toegepast onder het rekentarief van het gemeentefonds:**

Hillegom	Rekentarief	Tarief 2025
Woningen eigenaren	0,0914%	0,0870%
niet-woningen eigenaren	0,3079%	0,2237%
niet-woningen gebruikers	0,2342%	0,1368%

Bij de huidige verevening van 70% voor niet-woningen en 80% voor woningen is de belastingopbrengst in Hillegom ruim € 700.000 lager dan waarop verevend wordt.



Volgende maatregel in aantocht

- OZB maximering

Kabinet wil op korte termijn in gesprek over maximering ozb

De ozb is tussen 2008 en 2023 met gemiddeld 2,9 procent per jaar is gestegen. Nauwelijks hoger dan de inflatiecijfers.



Philip van Veller • 1e

Wethouder Leidschendam-Voorburg

2 d ...

De kroniek van een aangekondigd drama. Je ziet het gebeuren: Wijzen op landelijke financiën die 'op orde' moeten zijn, miljarden bezuinigen op gemeenten, en dan de 'hardwerkende Nederlander' 'beschermen' als het geld érgens vandaan moet komen. Nog afgezien van de verschraling van de voorzieningen en leefbaarheid die het ravijnjaar teweeg brengt. Misschien verrassend voor onze landelijke collega's, maar die hardwerkende Nederlander woont dus per definitie in een gemeente. Dit is toch geen rocket-science?!

Interessant - 37 | Reageren · 1 reactie

Stephanie Onclin MSc Jeroen Verwoort Dylan Lichtenberg Antoinette Laan



Aukje de Vries @aukjedevries · 1 u

Belasting verhogen met 32% 🤖

Gemeenten als Amsterdam met partijen in het bestuur, die zeggen voor de middenklasse op te komen, kiezen ervoor om de hardwerkende Nederlander keihard in hun portemonnee te raken. 🗑️ 1/2



De Telegraaf @telegraaf · 2 u

Miljoenen meer naar gemeentekas door hogere afvalheffing en stijging parkeerkosten
telegraaf.nl/financieel/105...

7

10

20

2,1K



Aukje de Vries @aukjedevries · 1 u

De auto en het huis zijn geen melkkoe. De @VVD wil dat het kabinet zo snel mogelijk komt met plannen om de stijging van de gemeentelijke belastingen te beteugelen, om zo de portemonnee van de hardwerkende Nederlander te beschermen. 2/2

U en 233 anderen

24 commentaren · 6 reposts



Berenschot
www.berenschot.nl
linkedin.com/berenschot



2 Pauze

10 min



3

Proces en werkwijze college



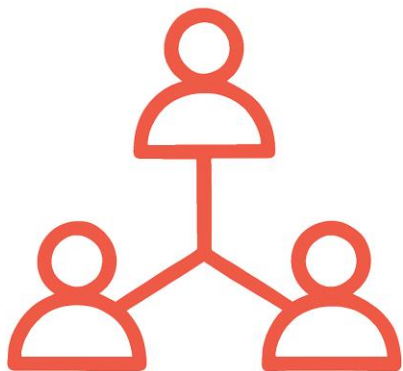
Stappenplan

- Berenschot gevraagd inzicht beïnvloedbaarheid begroting
- Inspanningsverplichting GR-en 6%
- Afwegingskader vastgesteld
- Afwegingskader toegepast



Afwegingskader obv coalitieakkoord:

VITAAL, TOEGANKELIJK EN TOEKOMSTBESTENDIG



Sociale verbinding



Gebruiker betaald



Buitenruimte



Drie mogelijk te nemen stappen

- Laaghangend fruit (A)
- Bestuurlijke keuzes (B)
- Fundamentele keuzes (C)



Verfijning analyse rapport Berenschot

- Op basis van kaders de categorieën A, B en C verder aangescherpt naar de Hillegomse situatie
- Categorie B geïnclassificeerd naar Licht, Medium en Zwaar op basis van maatschappelijke impact
- Collegebrede discussie over mogelijkheden tot heroverweging



Stand van zaken

- Voorliggend maatregelenpakket samengesteld op basis van laaghangend fruit en lichte bestuurlijke keuzes.
- Dit heeft tot nu toe geleid tot een structureel sluitende kadernota / begroting tot en met 2029
- Dit is slechts een voorzet. U kunt als raad binnen de afwegingskaders andere keuzes maken.
- Goede financiële uitgangspositie



4 Pauze

10 min



5 Actueel financieel inzicht en overzicht



Financiële basisprincipes

- Uitgangspunt: Structureel en reëel sluitende begroting 2026 - 2029
- Structurele Inkomsten moeten de structurele Uitgaven dekken in de meerjarenbegroting



Stap voor stap naar een sluitende meerjarenbegroting

x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Stap 1. Meerjarenbegroting 2025 (startpunt)	-€ 1.795	-€ 2.247	-€ 1.842	-€ 1.842
<i>Actualisatie Berenschot</i>	-€ 1.661	-€ 1.603	-€ 1.707	-€ 1.707
<i>Actualisatie na Berenschot</i>	-€ 1.110	-€ 1.059	-€ 764	-€ 829
Stap 2. Meerjarenbegroting 2026 na Actualisatie	-€ 4.566	-€ 4.909	-€ 4.313	-€ 4.378
<i>Voorjaarsnota Rijk</i>	€ 1.900	€ 1.915	€ 1.012	€ 1.127
Stap 3. Meerjarenbegroting na Voorjaarsnota	-€ 2.666	-€ 2.994	-€ 3.301	-€ 3.251
<i>Maatregelen</i>	€ 2.135	€ 2.047	€ 2.038	€ 2.098
Stap 4. Meerjarenbegroting na Maatregelen	-€ 531	-€ 947	-€ 1.263	-€ 1.153
<i>Voorzet Bestuurlijke keuzes</i>	€ 635	€ 1.031	€ 1.272	€ 1.497
Stap 5. Meerjarenbegroting na Voorzet Bestuurlijke keuzes	€ 105	€ 84	€ 9	€ 344



Stap 1. Meerjarenbegroting 2025 (startpunt)

x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Stap 1. Meerjarenbegroting 2025 (startpunt)	-€ 1.795	-€ 2.247	-€ 1.842	-€ 1.842



Stap 2. Meerjarenbegroting 2026 na actualisatie

x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Stap 1. Meerjarenbegroting 2025 (startpunt)	-€ 1.795	-€ 2.247	-€ 1.842	-€ 1.842

<i>Actualisatie</i>				
Actualisatie meerjarenbegroting 2025	-€ 800	-€ 824	-€ 801	-€ 866
Indexatie	-€ 1.097	-€ 1.097	-€ 1.097	-€ 1.097
Nieuwe ontwikkelingen kadernota	-€ 874	-€ 741	-€ 573	-€ 573
Subtotaal Actualisatie	-€ 2.771	-€ 2.662	-€ 2.471	-€ 2.536

Stap 2. Meerjarenbegroting 2026 na Actualisatie	-€ 4.566	-€ 4.909	-€ 4.313	-€ 4.378
--	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------



Stap 3. Voorlopige prognose Meerjarenbegroting 2026 na Voorjaarsnota Rijk

x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Stap 2. Meerjarenbegroting 2026 na Actualisatie	-€ 4.566	-€ 4.909	-€ 4.313	-€ 4.378

<i>Algemene uitkering - Voorjaarsnota Rijk prognose:</i>				
Voorjaarsnota	€ 1.900	€ 1.700	€ 485	€ 600
Stelpost Eigen bijdrage Jeugdzorg	€ 0	€ 0	€ 247	€ 247
Stelpost sturen op trajectduur jeugdzorg	€ 0	€ 0	€ 65	€ 65
Stelpost Jeugdzorg Hervormingsagenda	€ 0	€ 0	PM	PM
Stelpost WMO abonnementstarief	€ 0	€ 215	€ 215	€ 215
Subtotaal Voorjaarsnota	€ 1.900	€ 1.915	€ 1.012	€ 1.127

Stap 3. Meerjarenbegroting 2026 na Voorjaarsnota	-€ 2.666	-€ 2.994	-€ 3.301	-€ 3.251
---	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------



Stap 4. Meerjarenbegroting 2026 na Maatregelen

x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Stap 3. Meerjarenbegroting 2026 na Voorjaarsnota	-€ 2.666	-€ 2.994	-€ 3.301	-€ 3.251

<i>Maatregelen:</i>				
Effecten vanuit analyse jaarrekening 2024	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500
Ombuigingen gemeenschappelijke regelingen na inspanningsverplichting	€ 793	€ 680	€ 736	€ 796
Laaghangend fruit	€ 842	€ 867	€ 802	€ 802
<i>Subtotaal Maatregelen</i>	€ 2.135	€ 2.047	€ 2.038	€ 2.098
Stap 4. Meerjarenbegroting 2026 na Maatregelen	-€ 531	-€ 947	-€ 1.263	-€ 1.153



Stap 5. Meerjarenbegroting 2026 – Voorstel Bestuurlijke keuzes

x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Stap 4. Meerjarenbegroting 2026 na Maatregelen	-€ 531	-€ 947	-€ 1.263	-€ 1.153
Voorzet Bestuurlijke Keuzes	€ 635	€ 1.031	€ 1.272	€ 1.497
Stap 5. Meerjarenbegroting na Voorzet Bestuurlijke keuzes	€ 105	€ 84	€ 9	€ 344



Stap voor stap naar een sluitende meerjarenbegroting

x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Stap 1. Meerjarenbegroting 2025 (startpunt)	-€ 1.795	-€ 2.247	-€ 1.842	-€ 1.842
<i>Actualisatie Berenschot</i>	-€ 1.661	-€ 1.603	-€ 1.707	-€ 1.707
<i>Actualisatie na Berenschot</i>	-€ 1.110	-€ 1.059	-€ 764	-€ 829
Stap 2. Meerjarenbegroting 2026 na Actualisatie	-€ 4.566	-€ 4.909	-€ 4.313	-€ 4.378
<i>Voorjaarsnota Rijk</i>	€ 1.900	€ 1.915	€ 1.012	€ 1.127
Stap 3. Meerjarenbegroting na Voorjaarsnota	-€ 2.666	-€ 2.994	-€ 3.301	-€ 3.251
<i>Maatregelen</i>	€ 2.135	€ 2.047	€ 2.038	€ 2.098
Stap 4. Meerjarenbegroting na Maatregelen	-€ 531	-€ 947	-€ 1.263	-€ 1.153
<i>Voorzet Bestuurlijke keuzes</i>	€ 635	€ 1.031	€ 1.272	€ 1.497
Stap 5. Meerjarenbegroting na Voorzet Bestuurlijke keuzes	€ 105	€ 84	€ 9	€ 344



Vervolg

- Documenten in het BRIS
- 19 juni technische avond Kadernota
- 10 juli behandeling Kadernota in de raad



Zijn er nog vragen?

